

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

Obnovljivi izvori: Neizvesnost i troškovi sve veći

1 EU usvojila akcioni plan „energetske diplomatije“

1 Brisel: EDF da vrati 1,37 milijardi evra poreza

4 Zašto jedino EU u svetu beleži pad potrošnje gasa?

EU usvojila akcioni plan „energetske diplomatije“

BRISEL - Ministri spoljnih poslova Evropske unije usvojili su prošlog ponedjeljka plan energetske i klimatske diplomatije u cilju jačanja saradnje sa važnim energetske partnerima EU, ističući kao najvažniji prioritet diversifikaciju izvora snabdevanja energetske sirovinama. „Što se tiče diversifikacije izvora, dobavljača i pravaca:

diplomatska podrška trebalo bi da se usredsredi na južni gasovodni koridor, južni Kavkaz i srednju Aziju; strateški potencijal regiona istočnog Sredozemlja; evro-mediteransku energetske saradnju u južnom susedstvu; širu regiju Bliskog istoka; nove izvore energije u Severnoj i Južnoj Americi, Africi i Australiji, uključujući potencijal utečnjene prirodnog gasa“, navodi se u **zaključcima** sastanka.

centralnoj i istočnoj Evropi, što bi moglo predstavljati kršenje evropskih propisa o konkurenciji. EK je tada navela da ispituje mogućnost da je Gasprom ograničio svojim klijentima preprodaju gasa, što mu je potencijalno dozvolilo da naplaćuje nepravedne cene u nekim zemljama članicama Evropske unije. Gasprom je i tada odbacio optužbe Evropske komisije. **Sputnik**

Gasprom: Kompromis sa EU?

MOSKVA - Ruski gasni gigant Gasprom saopštio je u četvrtak da je spreman na kompromisni dogovor sa EU, vezano za istragu koju je ranije ove godine reaktivirala Evropska komisija zbog različitih aršina u određivanju cena gasa za evropske kupce. "Jasno je da je ostalo još posla. Mi se pre svega ne slažemo sa analizama Komisije koje se tiču previsokih cena, utoliko više jer su one najniže za potrošače u Evropi", rekao je potpredsednik Gasproma Aleksandar Medvedev posle sastanka sa evropskim poverenikom za konkurenciju Margaretom Vestager (na slici dole). Medvedev je međutim dodao da želi da se problem reši tako da obe strane budu zadovoljne. Evropska komisija optužila je u aprilu Gasprom za zloupotrebu dominantnog tržišnog položaja u

Brisel: EDF da vrati 1,37 milijardi evra poreza

BRISEL - Evropska komisija presudila je da poreske olakšice, svojevremeno odobrene glavnom snabdevaču električnom energijom u Francuskoj, kompaniji EDF, „nisu u skladu sa evropskim regulativama o državnoj pomoći“. Ovaj slučaj je u sudskom i regulatornom sistemu EU od 2003. godine, a odluka Brisela od 22. jula izazvala je istoga dana pad akcija za 2,8 odsto na pariskoj berzi. EDF je, inače, međunarodni snabdevač električnom energijom i oslanja se na 58 nuklearnih reaktora u Francuskoj. "Rezultati istrage Evropske komisije pokazali su da je EDF dobio neopravdano poresko izuzeće, što je ovoj firmi omogućilo prednost u odnosu na konkurente. To je protivno regulativama EU o državnoj pomoći", ističe se u saopštenju evropskog komesara za konkurentnost Margrete Vestager.

Poljska nuklearka tek za 15 godina

VARŠAVA - Poljska firma zadužena za izgradnju prve domaće nuklearne elektrane PGE EJ1 (deo poljske elektroenergetske skupine PGE) objavila je da će najranije 2029. godine početi s radom na tom projektu. To je četiri godine kasnije od termina koji je najavljivala poljska vlada. Kašnjenje je rezultat više faktora. Prvi je da je PGE EJ1 otkazao ugovor o konsultantskim uslugama firmi Worley Parsons krajem prošle godine pa je sam sprovodio istraživanja o lokacijama za elektranu, a u najužem izboru su sada Choszczewo i Żarnowiec. Ostim toga, upadljiv nedostatak političke volje i izvora finansiranja koči razvoj projekta. Stoga se ni izbor strateškog partnera za gradnju elektrane neće održati u drugoj polovini 2015. godine, kako je ranije bilo planirano, što će takođe prolongirati projekat, javlja *Warsaw Business Journal*.

Borisov: Zašto samo Bugarska ispašta?

SOFIJA - Premijer Bugarske Bojko Borisov (foto gore) još jednom je konstatovao da nema odgovora na pitanje zašto je njegova zemlja odlučila da odustane od velikih energetske projekata za koje je Brisel ocenio da nisu u skladu sa evropskom regulativom, dok se drugima to gleda kroz prste. On je na godišnjoj konsultaciji sa bugarskim ambasadorima, održanoj prošle nedelje u Sofiji, iskoristio prisustvo EU komesara za spoljnu politiku Federike Moggerini da ponovo ukaže na cenu poštovanja zajedničke EU energetske politike i potom dodao „To očigledno za nas predstavlja problem, ali ne i za Grčku i Tursku. Bugarska je, kao disciplinovana (članica EU), došla u situaciju i da se direktno konfrontira sa Rusijom. Aludirajući na planiranje novog projekta gasovoda preko Turske i Grčke, umesto napuštenog Jučnog toka, Borisov je rekao da Rusija ne vrši pritisak na Grčku i Tursku, već je to jedino radila prema Bugarskoj, prenosi agencija *BTA*.

Kreće prodaja slovačke elektroprivrede

RIM, BRATISLAVA - Italijanska energetska firma Enel potpisuje memorandum o razumevanju o prodaji većinskog udela u slovačkoj energetske kompaniji Slovenské Elektrárne (SEAS). To će

omogućiti otvaranje ekskluzivnih pregovora o prodaji 66% akcija SEAS-a, pri čemu je slovački premijer Robert Fico izrazio zainteresovanost vlade da se firma vrati u državno vlasništvo. Među potencijalnim kupcima su i mađarska elektroenergetska tvrtka MVM zajedno sa slovačkom naftnom tvrtkom Slovnaft koja je u vlasništvu mađarske naftne i gasne grupacije MOL, dok mediji spominju i investitore iz Kine povezane s nekim domaćim tvrtkama, javlja dnevnik *Spectator*

Kreće gasovodni koridor od Bugarske do Austrije

BUKUREŠT - Rumunski operator gasnog transportnog sistema Transgaz počeo je realizaciju projekta gasnih interkonekcija između Bugarske, Rumunije, Mađarske i Austrije. Transgaz planira najpre izradu tehničkog projekta za izgradnju tri kompresorske stanice neophodne za taj koridor. Svaka stanica će imati po tri grupe turbokompresora od kojih će po dve biti operative, a treća u rezervi. Svaka stanica će imati instalisanu snagu najmanje 10 MW. Transgaz će uskoro raspisati javni konkurs za nabavku opreme i izgradnju stanica, a finansiranje će biti obezbeđeno iz evropskih fondova, javlja dnevnik *'Nine o' Clock'*.

Barel za pet godina opet 100\$ - kaže ekspert koji je predvideo slom cena nafte

LONDON, NJUJORK - „Sadašnje cene nafte su neodržive“, kaže naftni guru čija se reč pažljivo prati u stručnim krugovima i medijima, otkako je pre nešto više od godinu dana, kada je barel vredeo 114 dolara, jedini predvideo da tržištu predstoji slom cene ključne energetske sirovine. Gary Ross, osnivač konsultantske kompanije PIRA Energy Group, sada kaže da „nije teško videti da će cena nafte dostići 100 dolara u jednom trenutku u narednih pet godina“. Ovu prognozu, koja se opet gotovo radikalno razlikuje od preovlađujućih procena u naftnoj privredi, kao i vodećim međunarodnim institucijama, Ross svoje gledanje, objavljeno u jednom intervjuu u ponedeljak u Londonu, bazira na

činjenici da uskoro ponuda nafte neće moći da zadovolji potražnju. Ross kaže takođe da tržište nafte nije ni blizu zasićeno ponudom kako to mnogi veruju, dok su s druge strane rezervni proizvodni kapaciteti nategnuti od kako Saudijska Arabija proizvodi svu sirovu naftu koju može, bez otkrivanja novih izvora. Ova monarhija, koja je u junu proizvodila bezmalo 10.6 miliona barela na dan, mogla bi da podigne proizvodnju za maksimalno milion barela na dan, ali posle 90 dana ekstra bušenja, navodi

Ross. Dodaje da je to upola manje od rezervnih kapaciteta koje procenjuje Međunarodna agencija za energiju (IEA). Među onima koji tvrde da će cene nafte „zadugo ostati niske“, Bloomberg navodi čelnika naftnog kolosa BP-a Boba Dudleya, kao i saudijskog ministra nafte Alija al Naimija koji je još minulog decembra rekao da svet možda nikada više neće videti barel od 100 dolara. Najzad, IEA je nedavno objavila da je svetsko tržište nafte „u ogromnoj meri prezasićeno“. Ross odgovara da ova gledanja previdaju posledicu cene nafte od 50\$ na proizvodnju van Severne Amerike, jer proizvođači smanjuju ulaganja. Takođe i rizike mogućih budućih poremećaja u isporuci OPEC nafte, kao i skok potrošnje koji je izazvao pad cena goriva. PIRA očekuje skok u globalnoj potražnji nafte od oko 1,7 miliona barela na dan u ovoj godini i otprilike toliko u 2016. To je osetno iznad proseka rasta u poslednjih deset godina od oko milion barela na dan i prevazilazi procene drugih analitičara i naftnih kompanija, navodi Bloomberg. Ponuda većine zemalja van OPEC-a će se smanjiti iduće godine, prvi put od 2008. Dok će proizvodnja nafte u Severnoj Americi da poraste, proizvodnja u Australiji, iz Severnog mora, Kolumbije i Argentine će da opadne, navodi se u analizi PIRA. Najzad, Ross navodi da ni veća ponuda Irana neće mnogo uticati, jer će biti ograničena na manje od 500.000 barela na dan u šest meseci po ukidanju sankcija, dok će se Teheran mučiti da proda naftu uskladištenu na tankerima. Najzad, Ross očekuje ponovni početak kupovina hedžinga i drugih spekulatora na tržištu, zategnutom zbog niskih cena nafte. „Približavamo se iscrpljivanju prodaje. Magija cena deluje“, konstatuje Ross. **NEDELJA - wpcserbia.rs**

Iranski efekat najranije od sredine 2016.

LONDON, NJUJORK - Tržište nafte nakratko je reagovalo padom cena na dogovor šest svetskih sila sa Iranom, da bi se već krajem istog dana, 14. jula cene dva ključna brenda oporavile, dajući za pravo kasnijim analizama da će efekti ovog događaja na ključnom energetskom tržištu delovati odložno. Iran

zbog sankcija godinama nije mnogo ulagao u proizvodne kapacitete, pa preovlađuje procena da u idućih godinu dana ne može proizvodnju povećati za više od 0,5-0,6 miliona barela dnevno, što neće značajno promijeniti situaciju na tržištu. Jedina

nafta koju Iran može odmah da plasira na tržište su zalihe od 30-37 miliona barela koje trenutno drži u tankerima na obali. Međutim, kako će SAD-u i Evropskoj uniji biti potrebni meseci da formalno uklone sankcije, ni ta količina neće se naći na tržištu do 2016. **NEDELJA - wpcserbia.rs**

Iranski gas ne može biti alternativa

BRISEL - Maroš Šefčovič, potpredsednik Evropske komisije za resor energetske unije, odbacio je ocene da bi sa ukidanjem sankcija Teheranu, iranski gas mogao biti alternativa za Evropu.

On je rekao da se gro proizvedenog gasa u Iranu troši kod kuće, što potvrđuje i najnovija statistika British Petroleuma, prenosi u utorak Politico.eu. Iran je prošle godine potrošio 170,2 od proizvedenih 172,6 milijardi kubika gasa i uvezao 6,8 milijardi m³ iz

Turkmenistana i Azerbejdžana. Izvezao je nekih devet milijardi kubika u Tursku. „Prilično je jasno da, kada govorimo o gasu, treba najpre (u Iranu) da se izgradi potrebna infrastruktura“, navodi Šefčovič. „Za to je potrebno vreme, jer većina područja sa gasom, koliko je nama poznato, je prvenstveno na jugu, dok je Evropa, naravno, na severu. Dakle, radi se o prilično velikoj razdaljini“.

Zašto jedino EU u svetu beleži pad potrošnje gasa?

LONDON - Dok potrošnja prirodnog gasa raste u svetu, mada po sporijoj stopi od većine projekcija, evropsko tržište jedino pokazuje pad potrošnje ovog energenta od 2010. i to za 22 odsto, stoji u ovonedeljnoj analizi finansijske konsultantske kuće Raymond James. Pozivajući se na statističke

RAYMOND JAMES
INVESTMENT SERVICES

podatke kompanije BP, Raymond James je utvrdio da je potrošnja prirodnog gasa u svetu u celini porasla za 6% od 2010., ali bi taj rast - ako bi se države EU izuzele iz baze podataka - iznosio 11%. EU je u 2014. trošila dnevno 37,8 milijardi kubnih stopa gasa, nikada manje od 1995. na ovamo. Među razlozima ovog fenomena, da jedino EU u svetu beleži pad potrošnje gasa, Raymond James izdvaja konkurenciju jeftinijeg uglja i neefikasnost osnovne poluge klimatske politike, obezvređenih dozvola za emisije CO₂. Tome dodaje i neuporedivo brži razvoj obnovljivih izvora energije u Evropi u odnosu na ostale regione sveta. Konsultant konstatuje da će ovaj trend verovatno biti nastavljen i u tome se slaže sa procenom Međunarodne agencije za energiju (IEA), da se potrošnja gasa neće oporaviti na srednji rok (pet do deset godina). Neki kratkotrajni pomaci na gore su mogući, ali strategija forsiranja obnovljivih izvora, uz generalno veće troškove korišćenja gasa u odnosu na druga goriva, poput uglja, kao i anemičnu sliku evropske ekonomije - daju lošu projekciju za budućnost prirodnog gasa u Evropi, navodi Raymond James.

NEDELJA - wpcserbia.rs

Lukoil: Brisel ne odgovara povodom rumunske tužbe

OMSK - Ruski naftaš Lukoil još nije dobio odgovor iz Evropske komisije od koje je zatražio da interveniše posle odluke Rumunije da zapleni njenu imovinu u toj zemlji zbog navodne utaje poreza i pranja novca, Glavni izvršni direktor kompanije Vagit Alekperov rekao je u ponedeljak da iz Brisela nema nikakve poruke za sada. Lukoil je pretpošle nedelje pozvao „vladu“ EU da se uključi u transparentnu istragu o optužnici koju je početkom jula

podigao tužilac pred apelacionim sudom u Ploestiju, sa pomenutim optužbama protiv Lukoilove podfirme Petrotel-Lukoil. Lukoil je kategorički demantovao tvrdnje tužioca. Rumunski mediji objavili su ovih dana informacije o zapleni imovine te firme u vrednosti dve milijarde evra u Rumuniji **NEDELJA - wpcserbia.rs**

Vašington odobrio Shell-u bušenja na Arktiku ... ali uz teške uslove

VASHINGTON - Royal Dutch Shell je dobio uslovno odobrenje od Obamine administracije za

početak istraživačkog bušenja nafte od severozapadne obale Aljaske. Prema novim dozvolama odobrenim u ministarstvu unutrašnjih poslova SAD, Shell može da počne odmah sa planiranim bušenjima u moru Čukči, ali samo jedno, po jedno i za sada ne sme da buši u tzv. *oil-bearing* zonama, jer ne poseduje opremu za reagovanje u vanrednim situacijama. Shell može tražiti dozvolu za dublja bušenja onda kada popravi svoj oštećeni ledolamac, mada ne postoje garancije da će odgovor biti pozitivan. Takođe, prema postojećim propisima vezanim za zaštitu faune u oblastima gde ima dozvolu za bušenja, Shell neće smeti da premešta poslove sa jedne na drugu bušotinu planiranu za ovu godinu, tako da jednom kada napusti jednu od njih, neće smeti da joj se vrati pre 2016. godine, prenosi **FuelFix**

Statoil izlazi iz projekta TAP

BAKU, OSLO - Norveški Statoil će prodati svoj udeo od 20% u projektu Transjadranskog gasovoda (TAP), rekao je predsednik azerbejdžanske državne naftne kompanije SOCAR. „Statoil je odlučio da u potpunosti napusti projekat TAP i postoji kompanija spremna da kupi njegov udeo“, rekao je Rovnag Abdulajev u petak za azerijsku ANS TV. Rekao je da je više kompanija zapravo zainteresovano za taj udeo i dodao da bi najbolje bilo kada bi ga one podelile. Abdulajev nije precizirao imena tih kompanija, a iz Statoila nisu komentarisali ovu vest. TAP projekat planira je da transportuje godišnje 16 milijardi kubika azerbejdžanskog gasa, kao poslednji 870 kilometara dug segment južnog gasnog koridora koji vodi od kaspijskog polja Šah Deniz preko Gruzije, Turske, Grčke i Albanije, ispod Jadrana do obale Italije. Statoil je već prodao svoj udeo u polju Šah Deniz, kao i južnokavkaskom gasovodu kompanijama OCAR, BP i malezijskom Petronasu. Italijanska gasovodna kompanija Snam je prošlog meseca saopštila da bi mogla kupiti udeo do 20% u projektu TAP. Procene eksperata su da bi taj udeo vredeo oko 400 miliona evra. **NEDELJA - wpcserbia.rs**

Obnovljivi izvori energije: Sve veća neizvesnost i troškovi

ZAGREB - Portal croenergo.eu prenosi u nedelju argumente eksperata iz struke i sa univerziteta iznete na nedavnom skupu na temu Obnovljivi izvori energije (OIE): Sve veća neizvesnost i troškovi. Tomislav Plavšić iz Hrvatskog operatora prenosnog sistema (HOPS), ukazao je na faktor povezanost svih evropskih sistema kao regulacionih područja koja moraju imati jednaku frekvenciju. Međutim, nestalna i nepredvidiva proizvodnja električne energije iz OIE u velikoj meri otežava vođenje sistema. Umjesto planiranja, proizvodnja se predviđa, a značajno se menja i vozni red elektrana. Da bi se povećala integracija OIE u energetske mikse od 30 do 50 odsto, značajno se mora menjati koncepcija celokupnog sistema u pogledu skladištenja energije, upravljanja potrošnjom, što bez konvencionalnih izvora nije moguće, poručio je Plavšić. Ukazao je i na visoku cenu proizvodnje iz OIE, uz napomenu da je od nje znatno niža čak i ona iz gasne elektrane, koja iznosi 76 evra/MWh. Marina Čavlović iz HEP Operatora distribucionog sistema (HEP ODS) predstavila izazove optimizacije uticaja OIE na distribucionu mrežu, na koju se priključuju elektrane snage manje od 10 MW. Navela je da se u poslednje vreme, svaki drugi dan priključuje po jedna elektrana, što izaziva prekide i veliko „ljuljanje sistema“. OIE menjaju obeležje distribucione mreže, koja više nije radikalna - samo "teret", već postaje izvor na prenosnoj mreži pa

dobija i prenosnu funkciju, a tok energije postaje dvosmeran. Povećanje udela nestalnih OIE uzrok je opšteg pada tržišne vrednosti električne energije, uz povećanje rizika ulaganja u još uvek nužne konvencionalne pogone, potrebne za održavanje sistema za regulaciju, zaključio je Dubravko Sabolić iz HOPS-a. "Zelena energija mora biti i ekonomski održiva", konstatovao je Sabolić, navodeći da problem predstavlja i sistem podsticaja. Kao primer, naveo je da je cena proizvodnje u vetroelektranama u Hrvatskoj od 95 do 105 €/MWh, u Austriji 45 do 46 €/MWh, a na berzi - 40 €/MWh. Sabolić smatra da je reč „o velikoj igri s podsticajima i poručuje: "Sistem podsticaja nema smisla i obnovljivi izvori bi trebalo da uđu u sistem tržišta. Sve troškove danas plaća potrošač, ali mu to niko ne kaže. Subvencije za OIE treba da ostanu još neko vreme, ali za ekonomski održivi razvoj sistema potreban je dizajn tržišta koji može da osigura odgovarajuće tržišne pokazatelje i za te izvore".

Hrvatska: Odbijen zahtev za gradnju HE Ombla

ZAGREB - Odbijen je zahtev za gradnju hidroelektrane Ombla, potvrdio je u subotu za HRT ministar zaštite prirodne okoline Hrvatske Mihael Zmajlović. Zahtev je odbijen jer je postupkom glavne ocene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu struka utvrdila da nije moguće isključiti negativne efekte niti sprovesti mere njihovog ublažavanja na prihvatljiv nivo. „Područje izvora Omble vrlo je specifično, vrlo retko i u

smislu bioraznolikosti vrlo značajno. Ovom odlukom pokazujemo da ne podležemo pritiscima ili lobiranjima, kazao je između ostalog ministar Zmajlović. Hrvatska elektroprivreda je predlažući svojevremeno vladi da prihvati gradnju ove elektrane navela da je HE Ombla (68MW) jedini veći energetske projekat u Hrvatskoj koji ima i gotovu dokumentaciju i osiguran novac za realizaciju. „U trenutku kad nacionalna ekonomija vapi za investicijama, ovaj projekat nosi otprilike 960 miliona kuna poslova za domaće kompanije, više od 1000 radnih mesta i smanjenje uvoza struje za 8 odsto“, saopšteno je iz HEP-a..

ERS ostaje pri zahtevu za promenu cene struje

TREBINJE - Direktorka Elektroprivrede Republike Srpske (ERS) Branislava Milekić izjavila je da ovo preduzeće ostaje pri svom zahtevu za promjenu cene električne energije. Ona je rekla da je ERS jako opterećena, prvenstveno povećanom naknadom za korišćenje prirodnih resursa u svrhu punjenja Fonda solidarnosti, kao i drugim novim obavezama koje plaća na štetu svojih prihoda. „Ovakvo stanje definitivno nije dugoročno održivo“, istakla je Milekićeva posle sastanka sa ministrom energetike, industrije i rudarstva Republike Srpske Petrom Đokićem. Ona tvrdi da će, bez obzira na sve mere racionalizacije koje sprovode zavisna preduzeća i Vlada RS, elektroenergetski sistem imati određene štete od odluka Regulatorne komisije ukoliko ne bude ponovljen tarifni postupak i ne bude odlučeno onako kako je ranije predviđeno. energetikars.com.

Kiparski J&T Inv. stekao 12,8% udela u slovenačkom Petrolu

LJUBLJANA - Kompanija Petrol objavila je u utorak da je J&T Investments Opportunities, kiparska podfirma jedne slovačko-češke investicione grupacije. 20. jula stekla ukupno 266.651 akcija slovenačke naftne kompanije, što predstavlja 12,78 odsto glasačkih prava. Od koga je firma sa sedištem u Nikoziji kupila dodatni udeo u Petrolu nije obelodanjeno. **SEEBiz** piše da su prevremene promene u vlasništvu Petrola unele nemir na političkoj sceni Slovenije, zbog strahovanja od mogućeg tihog preuzimanja ovog strateškog distributera goriva. Ranije se spekulisalo da ova kompanija kupuje za račun mađarskog MOL-a, ali su obe strane to demantovale. Ljubljanski Petrol lani je imao 4 milijarde evra prihoda od prodaje i 60,7 miliona

evra čiste dobiti. Prihodi su u odnosu na 2013. godinu povećani za dva odsto, dok je dobit povećana za 15 procenata.

Objavljen javni poziv za ulagače u LNG terminal

ZAGREB - Kompanija LNG Hrvatska objavila je poziv ulagačima za učestvovanje u postupku izbora investitora za razvoj LNG terminala na Krku. Procenjena vrednost ulaganja u terminal za prihvatanje, skladištenje i regasifikaciju prirodnog

gasa nominalnog kapaciteta šest milijardi metara kubnih je 600 miliona evra. Uz gasovode i kompresorske stanice premašuje i milijardu evra. Javni poziv je otvoren do 15. decembra. Vlada Hrvatske je prošle nedelje proglasila LNG terminala na Krku strateškim investicionim projektom te zemlje, a on je uvršten i u listu evropskih projekata od opšteg interesa. Hrvatska godišnje troši 2,7 milijardi kubnih metara gasa, dok bi kapacitet LNG terminala bio između četiri i šest milijardi m³. Višak bi bio namenjen izvozu u zemlje regije i EU. **Hina**